

N. Baran, R. Duka, Lj. Hrastinski Jurčec, M. Ljubenko: NOVI STEČAJNI ZAKON, Novi informator, Zagreb, 2015., str. 334

Knjiga *Novi stečajni zakon* izašla je u izdanju Novog informatora, Zagreb, 2015. godine i ima 334 stranice. Knjigu je napisala skupina autora, navedeni abecednim redom: Nevenka Baran, sutkinja Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske; Renata Duka, pomoćnica ministra pravosuđa Republike Hrvatske; Ljiljana Hrastinski Jurčec, sutkinja Vrhovnog suda Republike Hrvatske i Mićo Ljubenko, odvjetnik iz Zagreba. U najkraćim crtama izložit ću kompoziciju knjige. Na početku se nalazi predgovor (5-6 str.), iza kojega slijedi sadržaj (7-14). Knjiga je podijeljena u pet dijelova, stručnih radova, u kojem je svaki autor obradio određeni dio iz navedenog zakona, s time da je Ljiljana Hrastinski Jurčec napisala dva dijela od njih pet (15-186). Svaki od tih dijelova podijeljen je u više poglavlja i potpoglavlja o kojima ćemo kasnije više govoriti. U prilogu se nalazi Stečajni zakon, NN br. 71/15 (191- 334).

Novi je Stečajni zakon terminološki poboljšan te su određeni instituti jasnije regulirani. Osim navedenoga, Stečajnim zakonom predviđene su i neke novine. Tako je sada predstečajni postupak reguliran Stečajnim zakonom, a postupak provodi sud, a ne Financijska agencija koja je sada samo tehnička pomoć sudu. Iduća novina jest vraćanje instituta *stečajni plan* u onom obliku što ga je imao prije novele Stečajnog zakona iz 2012. godine.

Sljedeća promjena jest propisivanje mogućnosti provedbe stečajne mase u sudski registar. Prvi put se zakonom reguliraju i stečajni postupci povezanih društava. Sve novine ovog zakona navedeni autori su obradili u pet zasebnih stručnih radova, odnosno dijelova knjige.

U prvom dijelu „Opći pregled novog stečajnog zakona“ (15-69), Renata Duka, dipl. iur., pomoćnica ministra pravosuđa, daje nam opći pregled novina u Stečajnom zakonu, pri čemu slijedi zakonsku strukturu. Njezin stručni rad sastoji se od „Uvoda“ i 17 poglavlja: „Opće odredbe“, „Osnovne postupovne odredbe“, „Predstečajni postupak“, „Stečajni postupak“, „Pravne posljedice otvaranja stečajnog postupka“, „Upravljanje stečajnom masom i unovčenje stečajne mase“, „Namirenje stečajnih vjerovnika“, „Stečajni plan“, „Osobna uprava“, „Oslobođenje od preostalih obveza“, „Povezana društva“, „Međunarodni stečaj“, „Skraćeni stečajni postupak“, „Stečajni postupak nad imovinom pravne osobe koja je prestala postojati“, „Upis stečajne mase u sudski registar“, „Prijelazne i završne odredbe“ i „Zaključak“. Autorica smatra da su za ovakvo stanje odgovorna dijelom složena postupovna pravila te nepravodobno pokretanje stečajnih postupaka. Osnovni cilj je skupno namirenje vjerovnika stečajnog dužnika. Drži da je novelom izvršena

značajna reforma hrvatskog stečajnog prava, te smatra da će njezin uspjeh ovisiti o otklanjanju negativne percepcije o stečajnim postupcima, napuštanju otpora u provedbi i prihvaćanja mogućnosti za novi početak.

U drugom dijelu „Novi predstečajni postupak“ (73-82) Mićo Ljubenko, dipl. iur., odvjetnik iz Zagreba, kao član radne skupine za izradu Stečajnog zakona, u ime Hrvatske odvjetničke komore komentira i analizira novine u odnosu na dosadašnje uređenje predstečajnog postupka. Njegov stručni rad u sebi sadrži uvodni dio „Uvodno“ i sljedeća poglavlja: „Može li dužnik provesti uređenje odnosa s vjerovnicima izvan predstečajnog postupka“, „Predstečaj postaje pravo, a ne obveza“, „Odvajanje razloga za predstečaj i stečaj“, „Pravo vjerovnika na pokretanje predstečajnog postupka“, „Kad je pokrenut predstečajni postupak“, „Rokovi i dinamika predstečajnog postupka“, „Prijava, utvrđivanje i osporavanje tražbina“, „Nove većine za glasovanje“, „Pravni lijekovi“ i „Što je predstečajni sporazum- nagodba, ugovor, sudska odluka“. Autor smatra da je regulacija predstečajnog postupka do sada najbolji primjer do koje mjere zakonska rješenja mogu utjecati na gospodarstvo. Uređenje financijskih odnosa nije moguće temeljiti samo na povjerenju. Formalni i jasni zakonski mehanizmi nužni su za financiranje predstečajnog postupka.

U trećem dijelu „Pobijanje pravnih radnji stečajnog dužnika“ (87-121) sutkinja Vrhovnog suda Republike Hrvatske Ljiljana Hrastinski Jurčec, mag. iur., u svom radu, uz analizu izmijenjenih odredbi, prikazuje ovaj institut s teorijskog, povijesnog i praktičnog aspekta. Ovaj dio u sebi sadrži sljedeća poglavlja: „Uvod“, „Pobijanje dužnikovih pravnih radnji izvan stečaja“, „Pobijanje pravnih radnji stečajnog dužnika“, „Pravne posljedice pobijanja“, „Tužbeni zahtjevi za pobijanje pravnih radnji stečajnog dužnika“ i „Zaključak“. Autorica smatra da bi pri odluci o pristupanju pobijanju pravnih radnji stečajnog dužnika valjalo voditi računa o tome da je riječ o pravno valjanim poslovima od čijeg je poduzimanja prošlo znatno vrijeme. Nadalje, smatra da bi trebalo voditi računa o tome da se pobijanje ne može potpuno provesti ako se zanemaruje druga strana, odnosno protivnik pobijanja. Smatra da treba imati na umu da je vođenje parnice, tj. trajanje postupka, razmjerno složenosti samog instituta pobijanja.

U četvrtom dijelu „Novine u razlučnim pravima vjerovnika“ (125-161) ista autorica govori o svim aspektima ostvarivanja razlučnih prava u stečajnom postupku. Ovaj dio u sebi sadrži sljedeća poglavlja: „Uvod“, „Razlučno pravo i razlučni vjerovnici“, „Unovčenje stvari i prava na kojima postoji razlučno pravo“, „Namirenje razlučnih vjerovnika“, „Pravni položaj razlučnog vjerovnika u postupku prodaje imovine u cjelini“, „Pravni položaj razlučnih vjerovnika u postupku prihvaćanja stečajnog plana“ i „Zaključak“. Autorica smatra da novi

Stečajni zakon čini veliki zaokret u odnosu na prava razlučnih vjerovnika tako da im onemogućuje izbor u pogledu suda kod kojeg mogu provesti unovčenje dijela dužnikove imovine na kojoj postoji razlučno pravo u njihovu korist te ih dovodi u poziciju u kojoj je nužno da sudjeluju u troškovima stečajnog postupka, odnosno ostalim obvezama stečajne mase. Razlučno pravo zaštićeno je odredbama zakona koji određuje ta prava pa je time ograničena mogućnost bilo kakvog zadiranja u njegovo ostvarenje u stečajnom postupku.

U petom dijelu „Aktualnosti vezane uz stečajne upravitelje“ (165-187) sutkinja Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske Nevenka Baran piše o novostima vezanima uz stečajne upravitelje kroz prikaz promjena koje je donio novi Stečajni zakon. Ovaj dio sadrži sljedeća poglavlja: „Uvod“, „Stečajni postupak i stečajni upravitelj“, „Akti koji moraju biti doneseni do 1. listopada na temelju SZ/15“, „Stečajni upravitelji“, „Izbor i imenovanje stečajnog upravitelja“, „Dužnosti stečajnog upravitelja“, „Prava stečajnog upravitelja“ i „Zaključak“. Autorica analizom svih novih rješenja određaba novog Stečajnog zakona vezanih uz stečajne upravitelje, sa sigurnošću tvrdi da ona bitno pridonose transparentnosti i olakšavaju mogućnost nadzora rada stečajnih upravitelja, a time i stečajnog postupka općenito. Nova rješenja će svim zainteresiranim omogućiti da u svakom trenutku, bez obzira na to gdje se nalazili, imaju potpune informacije o aktivnostima stečajnog upravitelja. Smatra, ako se prihvate predlagana rješenja iz Uredbe (koja je prihvaćena dana 1. listopada 2015. godine), stečajni upravitelj će moći ostvariti pravo na dodatnu i posebnu nagradu koja će ga stimulirati na dodatni angažman oko bržeg i povoljnijeg unovčenja stečajne mase.

Novi Stečajni zakon, koji je stupio na snagu 1. rujna 2015. godine, unosi brojne novine koje bi trebale otkloniti slabosti dosadašnjeg sustava. Jedinstvenim se metodološkim pristupom nastojalo da njegov sadržaj bude razumljiv, nedvojben i primjenjiv. Vjerovnicima se omogućuje pravo na izbor metoda radi najpovoljnijeg namirenja tražbina, omogućuje se nastavljanje poslovanja u stečajnom postupku, predstečajni postupak je inkorporiran u novi Stečajni zakon, a novine u koncipiranju razloga za otvaranje predstečajnog postupka trebale bi pridonijeti njegovu pravodobnom pokretanju. Nadajmo se da će novi Stečajni zakon uspjati uspostaviti snažan sustav koji će osigurati ostvarenje zajamčenih prava te stati na kraj neispunjenim obvezama i nepostojanju odgovornosti za nesavjesno poslovanje.

Vedran Milić, mag. iur.